METODICKÝ LIST

Téma : Mäso, hydina, ryby, vajcia, strukoviny

Aktivita : <u>Domy pre zdravé rodiny</u>

1. **Cieľ, zameranie aktivity:**
   - Zvýšiť u žiakov informovanosť o rôznych druhoch mäsa, hydiny, vajec, rýb a strukovín.
   - Prečítať si stručné informácie v rôznych aktivitách a pochopiť ich význam.
   - Vedieť pracovať s predloženými textami- slovami a vytvoriť rým na dané slovo.
   - Uvedomiť si, že sú rôzne druhy mäsa, vajec, hydiny, rýb a strukovín.
   - Uvedomiť si význam slov, zadeliť ich do skupín a následne na základe syntézy pomenovať celú skupinu jedným slovom.
   - Vyhľadať prvú hlásku slova a aplikovať získanú informáciu pri hľadaní farby, ktorá sa začína na rovnakú hlásku ako dané slovo.
   - Cvičiť si jemnú motoriku pri obťahovaní vybodkovaných slov.
   - Uvedomiť si, kde všade sa stretávame s problémovým uskladnením a slabým tepelným spracovaním daných potravín a aký to má následok pri vzniku chorôb.
   - Dokázať dané informácie použiť v bežnom živote.
   - Vyhľadávať informácie, obrázky na internete.
   - Pracovať a komunikovať v skupine.
   - Dokázať prezentovať svoje práce pred inými spolužiakmi.

2. **Vyučovací predmet :**
   - Slovenský jazyk – práca s textom a odbornými pojmami, lexikológia– 2. ročník
   - Prvouka –regionálna výchova , — 2. ročník
   - Informatika – vyhľadávanie informácií a obrázkov – 2. ročník

   Prierezové témy :
   - ✓ Ochrana života a zdravia
   - ✓ Environmentálna výchova
   - ✓ Mediálna výchova
   - ✓ Jazyk a komunikácia

3. **Pomôcky :**
   - farebný aj biely papier, písacie potreby, lepidlo,
   - počítač, interaktívna tabuľa, internet
   - obrázky zdravých potravín

4. **Príprava :**

   Druháci dostali za úlohu:
   - Rozdeliť sa do 5 a 4 členných skupín.
   - Pochopiť význam slov a vytvoriť spoločný názov pre skupinu slov a vyhľadať prvé písmeno a hľadať názov farby na dané písmeno.
   - Nachystať farbičky, fixky, lepidlá.
   - Prezrieť na internete články a obrázky napr. prepelice.... .
   - Pripraviť „slovnú tlačenku“, nedokončenú básničku na tabuľu a makety jednotlivých materiálov do skupín podľa aktivít- úloha učiteľa.

5. Postup/ realizácia:

1. Aktivita „Slovná tlačenka“

Žiaci si v úvode hodiny vysvetlili význam slova tlačenka = domáci zabíjačkový mäsový výrobok, v ktorom sú kúsky mäsa, pomleté a uvarené vnútornosti a kože, „natlačené“ v črievku. Na tabuli boli napísané plnovýznamové slová, na ich hranici boli doplnené nadbytočné písmená. Úlohou detí bolo v „slovnej tlačenke“ nájsť a zakrúžkovať skryté slová.

RMÄSOFVHYDINAHMRYBYMLSTRUKOVINYAEVAJCIAVŠ
Riešením boli slová : mäso, hydina, ryby, strukoviny, vajcia

Nasledovalo rozdelenie detí do skupín:

Učiteľka pripravila deťom 23 lístkov (podľa počtu detí). Každé dieťa si od učiteľky vytiahlo jeden lístok. Na lístočkoch boli napísané slová, resp. čísla, ktoré patrili do piatich významových skupín (slová sa týkali týchto významových skupín - čísla, mestá, zvieratá, žaby, hady). Každé dieťa si prečítalo slovo na lístku a hľadalo ďalších troch alebo štyroch členov svojej skupiny. Tí, ktorí úlohu splnili a prečítali si slovo na lístočku, si našli svoje miesto na koberci, kde čakali na ostatných.

Na koberci sa stretlo päť štvorčlenných alebo päťčlenných skupín. Postupne členovia každej skupiny povedali, čo našli na svojom lístku a následne povedali slovo, ktoré je spoločným pomenovaním danej skupiny slov. Na záver mali povedať, akú hlásku vyslovili na začiatku tohto slova a mali si ju zapamätať. Takto sa vystriedali všetky skupiny : čísla, mestá, zvieratá, žaby, hady. Následne na pokyn učiteľky sa žiaci každej skupiny usadili k upraveným laviciam. Tam už mali pripravené lepidlá, peračníky, pastelky, výstrižky z časopisov a pod.

2. Aktivita „Domy pre zdravé rodiny“

Žiaci pokračujú vo vytvorených skupinách aj na ďalších pripravených aktivitách.

Každá skupina dostala papierový dom (zložený z výkresu formátu A4). Následne plnili členovia skupiny 4 úlohy:

1. úloha : Žiaci si mali pripomenúť začiatočné písmenko slova, ktoré bolo spoločným pomenovaním danej skupiny slov z predchádzajúcej úlohy a nájsť farbu, ktorej názov naň začína . Potom tou farbou nakresliť na strechu domčeka srdiečko. Tak sa na strechách objavilo : skupinka **č**ísla = **č**ervené, skupinka **m**está = **m**odré, skupinka **z**vieratá = **z**elené, skupinka **ž**aby = **ž**lté a skupinka **h**ady = **h**nedé srdiečko.
2. úloha : Pod strechou domu fixkou obtiahnuť „vybodkované“ slovo, ktoré bolo vlastne tematickým menom ich skupiny = rodiny počas všetkých aktivít. Boli to : Vajíčkovci, Mäsiarovci, Hydinári, Rybárovci a Strúčikovci.
3. úloha : Do hornej polovice domu nalepiť lístky, ktoré im pomohli vytvoriť skupinu tak, že našli spoločný názov pre danú skupinu slov.
4. úloha : Každý člen skupiny do dolnej časti domu napísal svoje meno a priezvisko.

3. Aktivita „Čo my doma máme ?!“

Učiteľka každej skupine vysvetlila, aké úlohy budú teraz plniť. Zadania boli nasledovné:

1. „Vajíčkovci“

Na pripravené štyri výkresy s nápismi : Prepeličie vajce, Slepačie vajce, Husacie vajce a Kačacie vajce nalepte postupne jednu zo štyroch makiet vajíčka. Následne vyberte a nalepte bublinu s prislúchajúcou informáciou. Potom vytvorte ceruzou jednoduchú kresbu vtáka, ktorému vajíčko patrí. (skupina, ktorá mala kresliť prepelicu, využila internet a následne aj ostatným na interaktívnej tabuli predstavili prepelicu na obrázku)

/Využitie všetkých uvedených druhov vajec, fyzikálne vlastnosti, účinok na zdravie, mýtus o konzumácii surových vajec pred speváckym vystúpením, riziko konzumácie surových vajec, príčiny rozdielnych chutí jednotlivých druhov .../

2. „Mäsiarovci“

Žiaci dostali tri výkresy, na ktorých boli v hornej časti nakreslené jednoduché kresby zvierat (krava, jeleň, prasa). Následne mali poskladať postrihané názvy druhov mäsa (hovädzina, bravčovina a divina) a nalepiť k príslušnému zvieraťu a obrázky vyfarbiť.

/ Množstvo tuku, konzumácia vnútorností, nebezpečenstvo nákazy zo slabo tepelne spracovanej diviny, spracúvanie a uskladňovanie mäsa, údené potraviny.../

3. „Hydinári“

Úlohou detí bolo na pridelené papiere poskladať z „puzzle“ zvieratko, nalepiť a pod každé napísať jeho názov : kačka, kura, hus, morka

/ Zdravšie mäso pre deti a chorých ľudí, využitie v diétnej strave, zdravšie spôsoby spracovania.../

4. „Rybárovci“

Úlohou žiakov bolo z písmen poskladať názvy najchutnejších a najzdravších druhov rýb : losos, platesa, pstruh, makrela, treska. (aj tu sme využili obrázky rýb z internetu)

/rybí olej, vitamíny, jesť 2 krát týždenne, obsahujú minimum nezdravého tuku, pomáhajú udržať zdravé srdce, mozog a pleť/

5. „Strúčikovci“

Žiaci dostali na výkrese názvy strukovín napísané odzadu. Ich úlohou bolo napísať ich správne: hrach, fazuľa, bôb, cícer, šošovica.

/V minulosti boli strukoviny potravou pre chudobných. Mnohí z nich mleli múku a piekli z nej chlieb. Šošovicu používali aj ako platidlo a tiež ju nazývame kráľovnou strukovín. Dĺžka varenia strukovín, namáčanie fazule, pestovanie, zber, správne uskladňovanie.....)

Po skončení prác deti prezentovali svoje práce pred ostatnými spolužiakmi. Za každou úlohou je uvedený stručný komentár a poučenie od učiteľa k danej téme.

4. Aktivita „Zdravé rýmovačky“

Žiaci pracovali v skupinách. Učiteľka držala v ruke päť listov papiera. Na každom z nich boli 3 slová. Učiteľka postupne čítala trojice slov a deti hádali, ktorej rodine podľa obsahu patria. Keď sa všetky rodinky uhádli, každá dostala svoj papierik so svojimi 3 slovami. Úlohou detí bolo na určené miesto napísať názov svojej skupiny a ku každému slovu napísať minimálne jeden rým.

(Slová na listoch papierikov, ktoré mala učiteľka v ruke Strúčikovci : hrach, fazuľa, struk; Rybárovci : treska, makrela, pstruhy; Vajíčkovci: škrupina, bielko, praženica; Mäsiarovci: rezeň párok, šunka; Hydinári: husi, morka, kačka)

5. Aktivita „Eko- taška“

Na skrytú časť tabule napísala učiteľka ešte cez prestávku nedokončenú tematickú báseň. Tabuľu s básňou odkryla a začala nahlas čítať, kde chýbalo slovo a bola bublina, učiteľka 3x klopla na tabuľu. Deti spozorneli. Žiaci po spoločnej dohode doplnili a napísali na prázdne miesta chýbajúce slová. Nasledoval riadený rozhovor, prečo sme k zdravej výžive zaradili eko-tašku.

Úlohou detí bolo samostatne na výkres A3 narysovať čiary, na ktoré prepísali báseň z tabule. Potom mali vznikajúcu eko-tašku ozdobiť obrázkami zdravých potravín, aby nalákali ľudí na nákup zdravých potravín a zároveň chránili prírodu. V závere pripojili pútka.

6. Zhrnutie

Pri vypracovaní tejto témy žiaci prišli na to, že:

- napr. Aké vajcia sa konzumovali v minulosti a aké dnes a prečo?
- Rôzne druhy mäsa majú rôzne zloženie a môžu ich konzumovať rôzne skupiny ľudí.
- Dozvedeli sme sa, čo je to salmonelóza, svalovec a ako im predchádzať.
- Zistili sme, ktoré mýty o surových vajciach sa dodnes šíria.
- Dozvedeli sme sa, aké využitie v minulosti mala šošovica.
- Zopakovali sme si hlásky.
- Naučili sme sa spolupracovať, poradiť sa v skupinách, vypočuť si názor druhého.
- Naučili sme sa vyhľadávať informácie na internete, triediť ich podľa porozumenia.
- Odvážili sme sa povedať svoj názor a pokúsili sme sa prezentovať svoju prácu pred ostatnými spolužiakmi.

Príloha:

DEŇ ZDRAVEJ VÝŽIVY
BIELOK
NEJEDZ SUROVÉ!

DEŇ ZDRAVEJ VÝŽIVY
RMÄSOFVHYDINAHMRYBYMLSTRUKOVINYAXVAJCIARU
MÄSIAROVCI
HYDINARI
RYBÁROVCI
STRUČIKOVCI
VAJIČKOVCI
DIVINA
HOVÄDZINA
BRAVČOVINA
TREŠKA
PLATESA
MAKRELA
MAKRELA
LOSOS